

VegTech Grønne takhager

Drift- og skjøtselanvisning

Denne anvisningen inneholder generelle råd om hva som kan være viktig å ta hensyn til ved skjøtsel av Grønne takhager. Anvisningen oppdateres kontinuerlig, og gjeldende versjon er publisert på vegtech.no. For mer biodiversitet anbefales det å utarbeide en prosjektspesifikk skjøtselsplan, se punkt 2.

1. Utforming av grønne takhager

Grønne takhager refererer til tak med vegetasjons-system der en spesifikk biotop etterlignes (f.eks. strandeng, lynghei osv.).

Noen ganger inngår grønne takhager som en del av et økologisk kompensasjonstiltak. Ofte etterstrebes høy biologisk mangfold både for flora og fauna.

Grønne takhager kan utformes med fargeforskjeller, mønster og former. Det er ikke uvanlig at taket deles inn i seksjoner med ulikt substratdybde og/eller ved bruk av strukturelle elementer som f.eks. stokker eller steinmateriale.

2. Skjøtselsbehov og skjøtselsplan

Som nevnt ovenfor kan grønne takhager være utformet på mange forskjellige måter.

En spesiell design, f.eks. en bestemt farge i blomstring-en eller mønster skapt gjennom ulik plassering av plantearter, krever ofte omfattende skjøtsel for å opprettholdes.

For tak med færre designinnslag og et mer begrenset plantevalg er skjøtselsbehovet for å opprettholde uttrykket mindre. Men også i disse tilfellene må skjøtselstiltak på grønne takhager normalt gjennomføres minst to ganger per år.

Skjøtselsplaner kan utformes på ulike måter. Tradisjonelt beskrives oftest hvilke skjøtselstiltak som skal utføres med hvilket tidsintervall, men målbeskrivelse mangler. For mindre komplekse grønne takhager er dette ofte tilstrekkelig. For mer biodiversitet anbefales det å utarbeide en prosjektspesifikk og målbasert skjøtselsplan som også inneholder en beskrivelse av forventet utvikling av vegetasjonen over tid.

3. Kontroll av takavvanning og rengjøring

Kontroller og rengjør taksluk, takrenner og andre takdetaljer minst én gang per år for å sikre god avrenning og drenering. Fjern avfall og løv.

4. Generell kontroll og rensing av vegetasjon

Fjern dødt plantemateriale og avfall. Ta bort ansamlinger av løv og barnåler slik at de ikke kveler vegetasjonen.

Dra opp ugress (f.eks. frøspredte planter av bjørk, selje, løvetann og gress) med røttene og fjern dem fra taket. Gjenopprett eventuelt markdekke etter ugressrensing.

Kontroller vegetasjonens dekning og status vår og høst. Sørg for at ønsket artsammensetning og uttrykk opprettholdes. Ved behov kan forekomsten av arter reguleres. Sterktvoksende arter kan begrenses gjennom rensing, og arter som trenger forsterkning kan støttes med tilleggsplanting. Hvis det er behov for nyplanting, bør det vurderes om den opprinnelige voksestedet og dets forutsetninger er egnet for den aktuelle planten, eller om en annen planteflate eller art bør velges.

5. Gjødsling

Gjødsling av biotoptak skal tilpasses plantevalget.

På artsrike tak med engkarakter er gjødsling generelt ikke nødvendig. Dersom vegetasjonen viser tegn på næringsmangel, anbefales moderat tilførsel av næring i perioden april–juni.

6. Vanning

Vanning av grønne takhager skal tilpasses plantevalget slik at vegetasjonen utvikler seg normalt.

Her følger noen generelle råd:

- Nyplantede planter krever mer vann enn etablerte, siden rotsystemet ikke er ferdigutviklet.
- Under tørkeperioder skal plantene vannes før de viser tegn på uttørring. Etter avsluttet vanning skal jorden være fuktig i plantens rotsoner, og eventuelle vannholdende lag skal være vannmettet.

7. Slått av engvegetasjon

For å opprettholde og fremme staudefloraen i en engbiotop bør vegetasjonen slås én gang per år etter avsluttet blomstring. Se egen skjøtselsanvisning for VegTech Tørrengtak.

8. Flater med sedum

Se egen skjøtselsanvisning for VegTech Sedumtak.

9. Flater med staude

Se egne skjøtselsanvisning for VegTechs pluggeplanter og/eller staudematter.

10. Dødved, insektshotell og steinrøyser

Eventuell dødved og insektshoteller skal kontrolleres for å sikre funksjon og at det ikke er fare for nedblåsing fra taket. Andre faunastøttende elementer som steinrøyser bør også kontrolleres.